

APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ SĄJUNGA

Asociacija, kodas 302201581, Laisvės a. 17, LT-35200 Panevėžys, tel. 845502150
el. p. arunas.nevardauskis@teismas.lt; 08.teismas@teismai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MINISTRUI PIRMININKUI

Andriui Kubiliui

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

2011 m. gegužės 2 d.

TS-0428

SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTRUI

Donatui Jankauskui

A.Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius,

TEISINGUMO MINISTRUI

Remigijui Šimašui

Gedimino pr. 30/ A. Stulginskio g. 1, LT-01104 Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnyje yra įtvirtintas teisėjo ir teismo nepriklausomumo principas, vykdamas teisingumą. Viena iš nepriklausomumo garantijų yra draudimas valstybės institucijoms nepagrįstai mažinti teisėjams atlyginimus.

Konstitucinis Teismas dar 1995 m. gruodžio 6 d. nutarime analizuodamas Konstitucijos 109 str. įtvirtinto teisėjo ir teismų nepriklausomumo principo garantijas, yra pažymėjęs, kad bet kokie mėginimai mažinti teisėjo atlyginimą ar kitas socialines garantijas arba teismų finansavimo ribojimas yra traktuojami kaip kėsینimasis į teisėjo ir teismų nepriklausomumą. Konstitucinio teismo 1999 m. gruodžio 21 d. nutarime vėl buvo pabrėžta šios taisyklės reikšmė užtikrinant teisėjo ir teismų nepriklausomumą. Šios taisyklės turinys buvo aiškinamas Konstitucinio Teismo 2000 m. sausio 12 sprendime.

Nuo 2009 metų, atsižvelgiant į pablogėjusią ekonominę ir finansinę valstybės padėtį, apylinkės teismų teisėjams **net keturis kartus** buvo mažintas atlyginimas:

- 1) 2009 05 01 atlyginimo koeficientas sumažintas nuo 14,2 iki 12,5;
- 2) 2009 08 01 atlyginimo koeficientas sumažintas nuo 12,5 iki 11,56;
- 3) nuo 2009 01 01 atlyginimo bazinis dydis sumažintas nuo 490 Lt iki 475 Lt;
- 4) nuo 2009 08 01 atlyginimo bazinis dydis sumažintas nuo 475 Lt iki 450 Lt.

Manytume, kad tokia apimtimi atlyginimų mažinimas nepalietė jokios kitos Valstybės institucijos darbuotojų, tačiau teisėjai, būdami savo šalies piliečiais, suprato tokių priemonių būtinumą sunkiu valstybei laikotarpiu. Tačiau šiuo metu padėtis yra pasikeitusi ir norime atkreipti dėmesį į mums svarbias aplinkybes, susijusias su teisėjų atlyginimais.

Konstitucinis Teismas 2007 10 22 nutarime pažymėjo, jog, kai iš esmės pakinta valstybės ekonominė ir finansinė būklė, kai dėl ypatingų aplinkybių (ekonominės krizės, gaivalinės nelaimės ir kt.) valstybėje susiklosto itin sunki ekonominė, finansinė padėtis, valstybės funkcijoms vykdyti ir viešiesiems interesams tenkinti, taigi ir teismų materialiniams bei finansiniams poreikiams užtikrinti, dėl objektyvių priežasčių gali pritrūkti lėšų. Esant tokioms

aplinkybėms įstatymų leidėjas gali pakeisti teisinį reguliavimą, pagal kurį nustatyti atlyginimai įvairiems asmenims, ir įtvirtinti tiems asmenims mažiau palankų atlyginimų teisinį reguliavimą, jei tai būtina siekiant užtikrinti gyvybiškai svarbius visuomenės ir valstybės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes. Tame pačiame nutarime taip pat įtvirtinta, jog bloginti įstatymų numatytas finansines ir materialines technines teismų veiklos sąlygas, mažinti teisėjų atlyginimą *galima tik laikinai – kol valstybės ekonominė ir finansinė būklė yra itin sunki.*

2010 -2011 m. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir premjeras Andrius Kubilius viešai paskelbė, kad valstybės ekonominė krizė baigėsi :

<http://m.lrytas.lt/-13013055821301057304-d-grybauskait%C4%97-skelbia-apie-ekonomin%C4%97s-kriz%C4%97s-pabaig%C4%85-papildyta.htm>

http://www.alfa.lt/straipsnis/10429042/?Kubilius..pensininkai.pirmieji.pajaus..kad.krize.baigesi=2010-12-09_09-44

Atsižvelgiant į šį faktą ir vadovaujantis Konstitucinio Teismo daugkartiniais išaiškinimais, kad teisėjo atlyginimo apsauga yra viena iš teisėjo nepriklausomumo garantijų, konstatuotina, jog apylinkių teisėjams turi būti kuo skubiau atstatytas (pažymime, kad ne padidintas, o atstatytas) atlyginimas, įtvirtintas 2008 m. lapkričio mėn. 6 d. priimtame Teisėjų atlyginimų įstatyme.

Šiuo metu rengiamas įstatymo projektas, kurį įgyvendinus, pareiginis algos bazinis dydis dar vieneriems metams būtų paliekamas 450 litų dydžio, jau nekalbant apie atlyginimo atstatymą pilna apimtimi. Atsižvelgiant į mūsų išdėstytus argumentus manome, jog tai būtų neteisinga ir net akivaizdžiai prieštarautų valstybės konstitucinėms nuostatoms.

Suprantama, jog situacija dėl atlyginimų aktuali visų pakopų teismų teisėjams ir manome, jog atlyginimas turėtų būti atstatytas visų teismų teisėjams, tačiau kaip organizacija, atstovaujanti žemiausios grandies teismų teisėjų interesus, atkreipiame dėmesį, jog būtent apylinkių teismai turi didžiausią darbo krūvį. 2010 metais apylinkių teismai išnagrinėjo 94,81 proc. visų šalyje išnagrinėtų baudžiamųjų bylų, 94,81 proc. civilinių bylų. Tik apylinkių teismai nagrinėja administracinių teisės pažeidimų bylas. Būtent apylinkių teismų teisėjų atlyginimai ilgus metus buvo nereguliuoti, ženkliai mažesni už aukštesnių pakopų teismų teisėjų. Akivaizdu, kad didžiausią darbo krūvį turinčių ir mažiausią atlyginimą teisėjų tarpe gaunančių apylinkių teismų teisėjų atlyginimo klausimas turėtų būti sprendžiamas pirmiausia.

Prašome jus atkreipti dėmesį į mūsų nurodytas aplinkybes ir savo kompetencijos ribose padėti atstatyti teisėjų atlyginimus, įtvirtintus 2008 m. lapkričio mėn. 6d. priimtame Teisėjų atlyginimų įstatyme.

Nesant galimybės atstatyti atlyginimų visiems teisėjams, prašome apsvarstyti galimybę atstatyti atlyginimus apylinkių teismų teisėjams.

Pagarbiai,

Sajungos pirmininkas

Arūnas Nevardauskis